

*“In de diepte van de steden blinken lichten fel gekleurd”
Wannes Van de Velde*

Wandeling 2 Van de oude Pieter-Potbuurt naar “Cleyn Antwerpen”

We vertrekken in de Hoogstraat (zie plan)

Hoogstraat

Deze straat ontleent haar naam aan de hogere ligging (in 1232 vermeld als “alta platea”. Aan haar westzijde begrensd ze toe de nog uitgestrekte zandplaat “Het Zand”. Nu zien we daar de voetgangerstunnel welke in gebruik is sinds 1931.

Galerij “Zwarte Panter” huist in de voormalige kapel van het “Sinte Juliens gasthuse” uit 1501. Toen was het een verblijfplaats voor pelgrims en nu nog wordt er elk jaar, rond Pasen, de Pelgrimstafel gezet.

Eenmaal binnen waant men zich ergens op een boerenhofstee in de Kempen. Een weldadige rust waaraan de tentoongestelde kunstvoorwerpen een bizar maar leuk accent verlenen. Hier kwam Wannes dikwijls bij zijn vriend en kompaan Adriaan herinneringen ophalen, hier stelde hij ook zijn aquarels en tekeningen ten toon.

Schuin tegenover de inkompoort heeft Wannes gewoond. En neen, “mijn mansarde” slaat niet op dit huis.

*“Met mijne kop door ’t venstergat heb ik een zicht over de stad op mijn mansarde
ik zie de kerk en de bank en d’industrie met heure stank”*

“Mijn mansarde”

Aan het volkscafé “’t Half Souke”, waar Wannes geregeld iets kwam drinken, ziet u een van Antwerps gedichtenmuren. Nu met de tekst “Zwerver” van onze geliefde zanger (deze tekst wordt onthuld op 29 april ’09, zijn verjaardag)

*“Tussen zonnen, tussen manen, is de zwerver op reis
altijd zoekt ‘m andere banen langs de grens van ’t paradijs”
“Zwerver”*

Het hoekhuis Reynderstraat/Hoogstraat heeft een “O.L.Vrouwebeeld met kindje aan de hand” onder een baldakijn. ....een blik zeker de moeite waard.

Maar evengoed de moeite...alleen een stukje uit de richting...achter de nrs 29-31 kun je een gang inlopen die naar een binnenplaats voert met prachtuitzicht op de O.L.Vrouwetoren!

Reyndersstraat

“De Groote Witte Arend” met zijn rococodakkapelletjes, monumentale poort en getraliede vensters. De 17-eeuwse arcaden en zuilen van de binnenplaats herinneren aan het verblijf van een pseudo-Italiaanse prins. Rechts achterin en ietwat verstopt, de binnenplaats een kleine Mariakapel. Achtergebleven van de eerste bewoners, kloosterlingen, en de moeite om even langs te gaan.

Wannes kwam hier gaarne met vrienden en collega-kunstenaars filosoferen, discuten en...

Via de **Pelgrimstraat** en de **Handschoenmarkt** komen we aan de O.L.Vrouw-kathedraal. We wandelen rond dit imposante gebouw, gaan er misschien zelfs even naar binnen.

We volgen de straten en komen in de

Lijnwaadmarkt

Haar naam kreeg het plein van de wekelijkse linnenmarkt die er tot diep in de 18^e eeuw gehouden werd. Nog eerder heette het “Klein Kerkhof”. Het was een gedeelte van het kerkhof dat tot in het begin van de 16^e eeuw samen met wat nu de Groenplaats is, vrijwel de hele O.L.Vrouwekerk omgaf.

In het huizenblok dat de Lijnwaadmarkt van de Melkmarkt scheidt bevond zich het “Coraalhuys”. In 1421 was dit logement en school voor de muziekmeesters en koralen van de kathedraal, de wieg van de Europese muziekscholen. Hieraan zijn de namen verbonden van beroemde polyfonisten als de meesters Jan Ockeghem, Jaak Obrecht, Cockx, Ducis, Jan en Gerard Van Turnhout....

Melkmarkt

Diende al vanaf de 14^e eeuw als zuivelmarkt.

Rechts, op nr 37, “De Ghulden Schoen” met zijn barokke arduinen poort...daarnaast, onder het cement maar bekoorlijk van afmetingen, een fraai exemplaar van een trapgevel en links de peperkoekenhuizekens die al van in de 16e eeuw tegen de Kathedraal aanleunen.

Boven de daken bemerk je bomen uit de hooggelegen tuin van de pastorie.

Aan de gevel van café “t Melkboerke” nr 28, zie je een waardevol O.L.Vrouwebeeld van Alex van Papenhoven met als opschrift “*Gy syt schoon ende Sierlyk O, Gy scynt hier gelyk de zon*”. Dit geldt minder voor café “De Muze” nr 17 aan de overkant. Een aardige gevel maar denk er aan dat heel wat eigentijdse cultuur uit deze volière van vogels van diverse pluimage werd uitgezongen....Ferre Grignard, Wannes Van de Velde...

*“t is volle maan, ik voel me zo klein. Alles verdampt in zilveren schijn”
De volle maan*

En dan staan we aan de

Groenplaats

De Groenplaats is een plein waar men gezellig kan uitrusten, kinderen zien spelen en duiven dartelen. Men kan er de spitse toren van de Onze Lieve Vrouw Kathedraal bewonderen. In het midden van het plein staat het standbeeld van Pieter Paul Rubens dat in 1840 werd ontworpen door G. Geefs. De meester ziet neer op de stad met een sprekende blik: “bekijk deze stad en u begrijpt waar ik mijn inspiratie vond”. Toen al was het Groen Kerkhof (plein) een plaats waar graag en druk geflaneerd werd. Er stonden ook verschillende rijke herenhuizen... nu niet meer. Een anekdote: Toen men, eind 1840, het beeld van Rubens op een kruiwagen aanbracht zakte het in een van de bedolven graven...

In 1972 werd dit plein echter één grote puinhoop door de metrowerken en twintig jaar later werd dit alles afgebroken ter wille van een ondergrondse parkeergarage. De standvastige schilder bleef, ondanks het feit dat er met zijn beeltenis enorm is rondgezeuld, op zijn vaste plaats staan.

We draaien de **Schoenmarkt** in.

Veel breder dan ze ooit geweest is maar daar heeft het bombardement van 1914 schuld aan. Later kwamen er de warenhuizen en vanaf 1928 het bankgebouw van de Kredietbank (KBC). De kubische toren was toen de eerste wolkenkrabber van Europa en, net zoals de kathedraaltoren, een symbool van Antwerpen. De bank moest het vooral van de landbouwers hebben en de sinjoor doopte hem daarom Boerentoren.

Later, we spreken dan over de jaren na Wereldoorlog II, werd de toren nog verhoogd. Er was een bom tegen gevlogen en bij de herstelling metselde men een duidelijk kruis in de gevel. Dit ter herdenking aan de oorlogsslachtoffers maar ook aan de vele veroordeelden die in de eerste jaren van het oude Antwerpen in die buurt opgehangen en gefusilleerd werden.

We gaan op pelgrimage in nr 8, het **Schoenmakerkappelleke**.

Bij het binnentreden overvalt de onvoorbereide bezoeker het uitbundige Latijns-katholieke interieur. Vooral het woud van brandende kaarsen aan de voet van het barokke altaar voor de Madonna met Kind....De kapel hoorde bij het godshuis “Aelmoesenhuis” van de 15^e eeuw. Het godshuis verdween, de kapel is bloeiender dan ooit.

We slaan rechts af en volgen gewoon de zoete geuren...

Wilde Zee

Dit is een groepje van 5 straten.

Eerst komen we in de **Schrijnwerkerstraat**.

De huidige naam dateert van het einde van de 16e eeuw. Waarschijnlijk had ze eerder de naam “Wildezeestraat”, naar de voormalige brug.

De geuren doen ons stilstaan, wie kan er voorbij “Désiré de Lille” zonder even te snuiven?

Vroeger stond hier een kapel en nu...eveneens een ‘place to be’ gekend voor zijn lacquemans.

De beeldengroep “Calvarieberg”, op het einde van de Schrijnwerkerstraat, stond vroeger op de borstwering van de “Wilde Zeebrug”. Ze werd in 1710 door de burens opgericht en verdween onder de Franse overheersing. In 1814 werd ze teruggeplaatst en wordt nu weer verzorgd door de huidige buurtgemeenschap.

Het kruispunt tussen de vijf straten is een gezellig pleintje met zitbanken en enkele kinderspeeltuigjes. Men schiep hier, na enkele aanpassingen, een waar paradijs voor de winkelende voetgangers.

De **Wiegstraat** (zie aan nr 24 een gevelsteen met paard in een wieg...” *t Peerd in de Wieghe*, een van de oudste Antwerpse cafeetjes...) is, alle verbouwingen ten spijt nog een voorname 19e eeuwse aandoende straat.

In de **Lombardenvest** woonden en werkten toen vooral de geldschietters, de lombarden.

De **Groendalstraat** vormde vroeger de bedding van de Groenbeek die vanaf het “Groenkerkhof” (nu de Groenplaats) naar het oosten afvloeide in een dal dat naar de “Mere” (nu de Meir) afdaalde.

De **Korte Gasthuisstraat** is de verlenging van de Lange Gasthuisstraat (verder in de wandeling). Ze was in de 13^e eeuw, nog voor de wallen van 1216 werden geslecht, een steeg waar men water kwam putten uit de vest. In de loop van de 15^e eeuw werd over de vest van de stadsomwalling een brug gebouwd “Wilde Zee” genaamd. De Vest maakte hier een scherpe bocht en het water spatte soms hoog op... vandaar de naam....

Voor we de Wilde Zee, via de Korte Gasthuisstraat, verlaten wrijven we nog even over het blote kontje van Den Deugniet... een knipoog naar zijn neefje, het beroemde Manneke Pis.

Lange Gasthuisstraat

Deze is genoemd naar het Maria-ziekenhuis wat in de 12^e eeuw op een veld buiten de vesten gebouwd werd, het Elzenveld. De straat profiteerde van de rijkdom van de 13e en 14e eeuw om breed en lang uit te lopen. Ze raakte snel volgebouwd maar pas in de 16e eeuw kreeg ze haar waardigheid.

We noteren slechts enkele van de vele belangrijke huizen en blijven aan de linkerkant lopen. Het gotische huis wat douairière Mayer van de Bergh ter nagedachtenis van haar zoon, ridder Frits, in 1901 deed oprichten. Het werd in 1951 als museum aan de Stad toevertrouwd. Aanpalend zien we het mooie gebouw waar nu het Antwerps Districtshuis haar kantoren heeft. Iets verderop vinden we het “Maegdenhuis” waar in de 16e eeuw verlaten meisjes werden opgevangen en school konden lopen. In 1952 werden de gerestaureerde gebouwen ingenomen door de administratie van het O.C.M.W. Misschien kunnen we even de binnenplaats zien waar de bak- en zandstenen gevels weer in hun 17^e eeuwse luister prijken.

Aan de overkant lonken de rode parasols van “Kapitein Zeppos” en het terras van “Boer van Tienen” maar we vragen u toch om de poort van het gasthuis in te gaan en dan onmiddellijk rechtsaf achter de poort... het “Elzenveld” in.

Vanaf de 13^e eeuw werd het Mariagasthuis Sint Elisabethgasthuis genoemd naar de heilige Elisabeth van Thüringen, koningin van Hongarije. Het kerkje (in 1460 ingewijd) en een deel van de aanpalende gebouwen zijn gerestaureerd en dienen nu vooral de oude muziek. Kijk even door de ijzeren poort naar de spookbeelden op de binnenplaats... van de zelfde kunstenaar als deze aan de Komedielaats. (zie wandeling 1) Albert Szukalski.

We keren op onze stappen terug, naar de Lange Gasthuisstraat...
En dan laten we u oversteken naar het heraangelegde **Mechelseplein** om de schrijver Willem Elsschot even aan te spreken.
En om stil te staan bij het gedicht van Ramsey Nasr (stadsdichter van Antwerpen 2008) op de witte muur rechts van u.
We gaan weer verder...of verpozen toch even...zoals Wannes er gaarne deed.

*“ Voor de deur van de taverne, in de schaduw van de noen,
zitten mannen stil te spreken met Ulysses op hun tong”)
“Voor de deur van de taverne*

Sint Jorispoort en Leopoldplaats

We laten de Sint Joriskerk 'links' liggen en slaan de Sint Jorispoort-straat in.

We zien een ruitersstandbeeld en denken er een monumentale poort voor in de plaats.
Na de afbraak van die poort, in 1866, onderging de ganse omgeving een grondige verandering. Er kwam een plein (Sint Jorisplein), een paleis (Nationale Bank) en op het later tot Leopoldplaats herdoopte plein kwam het ruitersstandbeeld van de eerste koning van België.
Dit standbeeld maakte twee lange wandelingen, een in de 19^e eeuw door politieke onenigheid en eentje enkele jaren geleden toen, bij de heraanleg van het plein, ruiters en paard letterlijk van hun sokkel vielen. Nu galoppeert Leopold I weer vinnig richting Stad.

Mechelsesteenweg

Het imposante gebouw van de Nationale Bank wordt als 'eclectisch' omschreven. Het is ontworpen door architect Henry Beyaert en werd op vier jaar tijd afgewerkt (1875-1879)! De buitenkant is gemodelleerd naar het kasteel van een van de Franse koningen aan de Loire. Aan de binnenkant (daar komen wij vast nooit) ziet het er verrassend genoeg uit als een middeleeuws huis uit Oud-Antwerpen. Dat was ook de opzet van de architect. Hij wilde geheel doen inpassen in het pronkerige sfeertje van de Scheldestad.
Wist u dat er in de Nationale Bank mensen wonen? De beheerder met zijn familie wonen, sinds 2001, in het best beveiligde huis van heel Antwerpen.

*Enkel voor de wandeling van 26-04-'09
Kijk even naar de etalage van de Art Mix Galerij...Er staat iets wat aan
Wannes Van de Velde gelinkt kan worden.*

We steken de **Britselei/Frankrijklei** over en volgen de sporen voor tram 4 (vroeger de 8)

Toen in de 19^e eeuw de stad uit haar voegen groeide werd de 16^e eeuwse vestingmuur gesloopt en de omliggende grachten gedempt.
De Spaanse wallen maakten zo plaats voor de huidige "Boulevard". Deze leien maken, net als de ommuring vroeger, een halve cirkel rond de oude stad.
Na de eerste Wereldoorlog gaf men die de namen van de landen waarmee België zich geallieerd had: Italië, Frankrijk, Groot-Brittannië en Amerika.
Aan het kruispunt Mechelsesteenweg vloeien Frankrijklei en Britselei in elkaar over.

Lange Leemstraat

Het is een zeer oude landweg die al naamloos voorkomt op kaarten van de 17^e eeuw.

Na het slopen van de stadswallen is er sprake van een Leemstraat van de Boulevard naar Deurne toe. De naam Leemstraat heeft ongetwijfeld te maken met de bodemgesteldheid in dit stadsdeel.

Men vindt er een heterogene bebouwing van woon- en winkelhuizen. Vele enkelhuizen in neo-classicistische stijl uit de 19^e eeuw wisselen af met flatgebouwen van vier of vijf...of meer...verdiepingen.

We steken de **Van Breestraat** over en volgen verder de **Lange Leemstraat**.

De Stedelijke Middelbare Meisjesschool, in neorenaissancestijl van 1880 (naar een ontwerp van P.Pens) heeft een rijk uitgewerkte gevel van natuursteen en baksteen op arduinen sokkel. Het is al lang geen meisjesschool meer...Men kan er tegenwoordig oude boeken en archieven bestuderen in het AD.(Antwerps Documentatiecentrum) en in de jaren '60/70 herbergde de lokalen het Hoger Instituut voor Sociale Studiën.

Ook een heel mooi gebouw uit 1879 is het Karel Cuypershuis links aan nr 22. In dit beschermd monument huist het Humanistisch Verbond. Men kan er regelmatig lezingen bijwonen of de grote gelijkvloerse zaal (met zijn houten wandbekleding) huren. De neogotische trapzaal trekt dan de aandacht. De "woning Dumont" zoals het huis oorspronkelijk en naar zijn eigenaar/bewoner werd genoemd is een typisch voorbeeld van de bouwkunst die in de 19e eeuw op relatief grote schaal werd toevertrouwd in de steden.

Op nr 54 vindt men het Paul Van Ostayenhuis, waar hij trouwens geboren en getogen is. Deze onovertroffen dichter heeft eindelijk, na meer dan 110 jaar, een eigen studiehuis "Genootschap Paul van Ostayen" gekregen. Het plakkaat aan de gevel is het initiatief van het genootschap en de wijkvereniging Klein Antwerpen en is van de hand van de kunstenaar Michael Bracke, die ook deze van Wannes Van de Velde maakte welke we in de Breughelstraat kunnen bewonderen.

Schuin tegenover, de oudste apotheek van het land. Een eerste vermelding in de stadsregisters dateert van rond 1870. De apotheekruimte is origineel gebleven tot op heden. Het gedeelte achteraan werd na de Tweede Wereldoorlog toegevoegd en gemoderniseerd.

Op de hoek Korte Leemstraat/Lange Leemstraat ziet men aan het neo-classicistische huis een heel mooi "O.L.Vrouwebeeld met zegenend Kind op de arm".

Het oorspronkelijke opschrift luidde:

"Langs dezen weg zet geenen voet of zeg: Maria Wees Gegroet".

Dit beeld uit 1872 van de hand van Frans Devriendt kunnen wij terecht "Ons Maria" noemen.

Het werd toen gevraagd en betaald door de omwonenden. Niet enkel uit devotie maar ook omdat in die tijd geen straatverlichting aanwezig was en enkel bij Mariabeelden toegelaten.

In 2009 hebben enkele wijkbewoners het initiatief genomen het beeld te restaureren.

Eigenhandig, met professionele hulp en zelf ook de kosten dragend werd dit op 4 oktober 2009 plechtig heringehuldigd. Vandaar de nieuwe naam "Ons Maria".

Verdraagzaamheidsplein

Het kloppend hart van de wijk Klein Antwerpen, samen met de buurtfoyer in de Lange Leemstraat 94.

Vanwaar de naam “Klein Antwerpen”?

Al in 1844 lezen we in een politieverlag over “Cleyne Antwerpen”...gelegen waar nu onze wijk gesitueerd is.

Maar lang voordien kende men hier al bewoning. Toen waren er vooral landerijen met kleine hoeven en een goed uitgebouwd klooster...

Waar vroeger het woonhuis van beeldhouwer De Cuyper was, “Cuypershof”, staat nu het appartementsgebouw “Résidence Isabelle”. Het gebouw van 9 verdiepingen verrees in de tweede helft van de jaren 1930 in art-decostijl en herinnert, mede door zijn tapse opbouw, aan de in hetzelfde decennium voltooide Boerentoren.

Het hoekhuis Isabellalei/Sint Vincentiusstraat valt dan weer op door zijn vele natuurstenen geveldecoraties, dakkapellen, erker en de opvallende toren in neo-vlaamse-renaïssancestijl. Vroeger was het de portierswoning van Cuypershof, nu is het een joods-Russisch pittahuis en spijtig genoeg door verwaarlozing bouwvallig.

Het kleine plein werd door de leden van het buurtcomité "Verdraagzaamheidsplein" gedoopt als protest tegen de groeiende intolerantie tegenover al wie anders is of doet.

Hier op ons pleintje kwam Wannes Van de Velde graag en veel. Gezeten op een bank keek hij dan uit naar het nu verdwenen Café Breughel op de hoek, naast de plaatselijke supermarkt.

*“in de maat van de seizoenen vloeit de tijd lijk een rivier,
langs de tafels en de glazen en de wijn
en de gloed van café Breughel is een baken in 't getij”
“Café Breughel”*

Breughelstraat

Deze straat werd in 1879 geopend en genoemd naar de beroemde schilder Pieter Breughel de Oude. Hier staan we stil bij de buste van Wannes Van de Velde. Nog bij zijn leven werd dit opgesteld door het buurtcomité en het centrum Elcker-Ik.

In de Volkshogeschool **Elcker-Ik** kan elkeen, ongeacht zijn afkomst of kleur cursus volgen. Hij/ zij kan ook gebruik maken van de cafetaria.

We lopen de straat door en slaan dan rechts af.

Jacob Jordaensstraat

Deze straat werd in 1864 geopend naar de Antwerpse schilder (1591-1678).

Het is een gebogen straat met een heterogene bebouwing uit de 19^e en 20^e eeuw.

Er staan enkele mooie huizen met markante balkons en de fraaie neoclassistische puien wijzen op een vroegere winkelfunctie.

We lopen de straat in naar rechts de kerktorens tegemoet.

We nemen notie van de straat rechts...maar lopen er niet in.

Antoon Van Dyckstraat

De meest aristocratische van Rubens's leerlingen (geboren in Antwerpen in 1599 en gestorven in Londen in 1641) mocht zijn naam geven aan deze straat.

In deze straat woonde Wannes Van de Velde tot op het einde van zijn leven met zijn vrouw Christa. Hij was een graag gezien buur en werd ereburger van de wijk Klein Antwerpen.

Ook de eerste 'reus' werd naar hem, en zijn beeltenis, genoemd.

En weer neen...het lied slaat hier niet op.

*"G'hebt er de lucht om naar te zien, met hier en daar een vliegmachien,
op mijn mansarde,
en al uw zorgen en getreur laat ge maar liggen aan de deur
van mijn mansarde"*

"Mijn mansarde"

We lopen nu een klein stukje door de brede laan rechts, blijven wel links langs de weg.

Charlottalei

Naar aanleiding van het bezoek van de prinsen Leopold en Charlotta op 1 mei 1859 werd de brede weg tussen de Belgiëlei en de Loosplaats plechtig ingehuldigd.

De gaaf bewaarde heren- en burgerhuizen uit de 19^e eeuw aan de ene zijde en de modernere flatgebouwen aan de overkant geven deze straat een speciaal cachet.

We draaien met de stoep mee naar links.

Van Eycklei

Voor de omvorming van het Herentalse fort tot Stadspark in de jaren 1867-1869 was het een brede niet verharde rij- en wandelweg die bij slecht weer voor het verkeer werd afgesloten.

Het heette toen Moretuslei omdat het op de voormalige gronden van de familie Moretus aangelegd was.

Circa 1960 werd de huidige Van Eycklei geprofileerd en een gedeelte vrijgehouden voor parkaanleg. Vandaar de enkelzijdige bebouwing.

We kunnen de hele straat aflopen maar ook het park al in glippen...

Stadspark

Waar nu het stadspark ligt was vroeger de Herentalse lunet, een vooruitgeschoven stelling die in de Hollandse tijd aan de Spaanse versterkingen werd toegevoegd.

Het zacht glooiend terrein is het gevolg van de gedeeltelijke opvulling van de binnenruimte van het voormalige fort.

De vijver met zijn karakteristieke V-vorm is een overblijfsel van de oude vestinggracht. Het 14 ha groot park werd naar de plannen van tuinarchitect Keyling aangelegd in 1869 en was al snel een geliefd wandelgebied van de Antwerpenaren. Op het vlak van de puur esthetische vooruitziendheid was Keyling wel een grootmeester. Hij legde ‘onzichtbare’ parken aan, een landschap dat pas na een halve eeuw zou bereiken wat hij bedoelde.

En...wat gaan wij er, de ander helft van die eeuw van maken?

Opvallend is de ijzeren hangbrug, rustend op een deel van de voormalige aarden wal. De landhoofden van metselwerk zijn uitwendig versierd met kunstmatige rotsen.

Verskillende beelden sieren het park.

Het voornaamste monument is “Het Monument der Gesneuvelden” ter herdenking van de slachtoffers van de eerste Wereldoorlog. Het werd in 1930 ingewijd en stond toen voor de Nationale Bank op de leien. In 1951 werd het naar zijn huidige plaats gebracht.

Bij dit ruitersstandbeeld van koning Albert I, omringd door soldaten, wordt elk jaar op 11 november de Wapenstilstand herdacht.

Er zijn nog andere, hele mooie en minder mooie beelden...alle de moeite waard.

We noteren er maar enkele van.

De 9m hoge versierde obelisk ter herinnering aan de naasting van Kongo, van 1911 door E. Van Averbekke...

Het arduinen beeld “Moeder en kind”, gedenkteken ter nagedachtenis van Koningin Astrid, door G. Minne in 1936.

Het witte monument voor de gesneuvelde militairen van 1929 door Lambot...

De bronzen vrouwenfiguur, een fonteinbeeld, van 1954 door R. Stojadinovic...

En de allegorische beelden “Europa” (J.C. Jacobs) en “De Jacht” (C.A. Palincq)...

We lopen ook even langs de bunkers, overblijfselen van de eerste Wereldoorlog, waar Wannes zo pakkend kon over spreken en schrijven.

Hij ging er graag wandelen en mijmeren.

*“ In het park, achter struiken,
onder berk en plataan,
staan vergeten monolieten,
somber en onaandegaan.
Monumenten zonder namen,
grijze bakens zonder zon
die de wandelleer beklemmen
met hun flanken van beton.”*
“De bunkers”

Hier eindigt onze wandeling.

En u blijft zitten met de vraag “waar is nu “mijn mansarde”?.....nergens...en overal.

Opmaak wandelingen: Jan en Marleen Van Landeghem-Gijssel
naar aanleiding van de dag "Kom op tegen Kanker" van 26-04-'09
in 2014 aangepast in samenwerking met enkele leden van de wijkvereniging.

Verantwoordelijke uitgever: Wijkvereniging Klein Antwerpen

www.kleinantwerpen.be

info@kleinantwerpen.be

Wandeling 2

Hoogstraat
Reyndersstraat
Pelgrimstraat
Handschoenmarkt
Lijnwaadmarkt
Melkmarkt
Groenplaats
Schoenmarkt
Wilde Zee
Lange Gasthuisstraat
Sint-Jorispoort
Leopoldplein
Mechelsesteenweg met bankgebouw en Art Mix
Britselei/Frankrijklei oversteken
Lange Leemstraat
Pleintje van de Verdraagzaamheid
Breughelstraat met E.I. en buste Wannes
Jacob Jordaensstraat
Van Eycklei
Stadspark met bunkers en standbeelden

Even voorstellen: De wijk “Klein Antwerpen” en de wijkvereniging.

De kleurrijke wijk “Klein Antwerpen” telt een 15.000 inwoners van velerlei kleur en taal. De wijk bestaat uit een zestiental straten en wordt begrensd door de Mechelsesteenweg, de Belgiëlei, de Van Eycklei en het Stadspark.

De wijkvereniging woont in het huis “Elcker-Ik” waar ook de buurtfoyer is.
Breughelstraat 31-33 in 2018 Antwerpen.

Wijktelefoon: 0496 93 72 72

E-mail: info@kleinantwerpen.be

Website: www.kleinantwerpen.be

De wijkvereniging “Klein Antwerpen” werd op 11 januari 2001, op initiatief van enkele bewoners, opgericht. Het doel was en is om de algemene leefbaarheid binnen de wijkgemeenschap te bevorderen door het ontplooiën of/en stimuleren van activiteiten die de samenhang en de ruimtelijke identiteit van de wijk “Klein Antwerpen” ten goede komen.